

Prvi razpis že zamuja. Se bomo uspeli specializirati pametno ali nespametno?

17.12.2015

Število, zahtevnost in raznolikost nalog strateških razvojno inovacijskih partnerstev (SRIP) vzbujata upravičen dvom, ali bi bila novoustanovljena partnerstva dejansko sposobna opravljati vse predvidene naloge SRIP-ov. Obstaja tudi bojazen, da bi šlo preveč časa in denarja za vzpostavitev novih struktur na škodo učinkovitega investiranja. Prvi razpis že zamuja. S ciljem, da bi napor povezovanja naših podjetij v soglasju s Strategijo pametne specializacije dejansko rezultirali v izdelkih in storitvah višje dodane vrednosti, novih investicijah in novih delovnih mest, na GZS predlagamo določene spremembe koncepta.

Na GZS opozarjamo, da se naloge in pooblastila SRIP-ov podvajajo z nalogami obstoječih akterjev podpornega okolja, posebej gospodarskih zbornic. Upravljaljska struktura za izvajanje kohezijske politike ni dodelana. Če upravljanje ne bo ustrezno vodeno, bo na strateški in operativni ravni nastal velik problem s črpanjem sredstev in donosnostjo investicij. Odločno oporekamo ambicijam v nekaterih akademskih krogih, ki želijo prevzeti dominantno vlogo pod pretvezo, da je gospodarstvo v Sloveniji jalovo. Takšno enostransko in neobjektivno stališče, za katerega pa je kljub temu slišati, da ima podporo v nekaterih krogih Vlade RS, je povsem nesprejemljivo.

Pogoji in merila za SRIP-e so precej splošni. Izpostavljamo nujnost določitve jasnih in merljivih ciljev SRIP-ov. V nasprotnem primeru je računati s konflikti in nezadovoljstvom ter nevarnostjo, da razpisi ne bodo realizirani, ker bodo pritožbe in postopki v zvezi z njimi povzročili odmikanje realizacije.

Po naših informacijah tudi prvega razpisa »Izboljšanje mednarodne konkurenčnosti in odličnosti raziskav za sodelovanje v verigah vrednosti« ne bo v predvidenem roku do konca letošnjega leta, temveč šele do 15. januarja 2016. To pomeni, da bomo še bolj zamujali s črpanjem razvojnih sredstev, ki jih gospodarstvo nujno potrebuje.

Predlagamo:

- Za vzdržno uresničevanje strategije pametne specializacije je nujno potrebno ponovno vzpostaviti samostojno in neodvisno razvojno agencijo (TIA) z ustreznimi pristojnostmi ter finančno močjo in kompetencami, ki jih gradi tudi na vključevanju SRIP-ov. To je poziv, ki ga gospodarstvo skoraj enotno podpira, veliko podpore pa ima tudi v znanstvenoraziskovalnem okolju, še posebej v tistem, ki že sodeluje z gospodarstvom.
- Pri oblikovanju SRIP-ov kot nove forme je nujno maksimalno izkoristiti že obstoječe instrumente - povezovalce gospodarstva in akademske sfere, ki že dobro delujejo (gospodarske zbornice, centre odličnosti, tehnološke mreže, kompetenčne centre, grozde in razvojne centre) in jih nadgraditi z dodatnimi horizontalnimi funkcijami SRIP-ov, ki izhajajo iz strateškega partnerstva z državo.
- Razpis za oblikovanje SRIP-ov naj tudi zaradi vključitve obstoječih povezovalcev gospodarstva in akademske sfere zajema jasne in merljive cilje SRIP-ov. SRIP-i naj bodo ožje definirani in manj administrativno določeni.
- GZS kot celota in v posameznih partnerstvih tudi s poudarkom na panogah, bi morala biti soustanovitelj SRIP-ov. V okviru posameznega SRIP-a bo GZS prevzela pomemben del menedžmenta, za katerega je kompetentna.

Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS: »Če razpisi ne bodo transparentni, pogoji jasni in cilji merljivi, bomo naredili več škode kot koristi. Podjetja bomo skregali med seboj in porušili zaupanje.«